

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/74/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112237076
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5112237076.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. Q., nar. XX.XX.XXXX a P. Q., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka - Ing. P. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XX, N., právne zastúpená JUDr. Michaelou Macalákovou, advokátkou so sídlom J. P. XX, N., a otec - Ing. P. Q., P., nar. X.X.XXXX, bytom N. XXX/X, W., právne zastúpený JUDr. Tomášom Lysinom, advokátom so sídlom M. P. XX, W., o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletými deťmi, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 15P/125/2012-776 zo dňa 21. júna 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd upravil styk otca s maloletou A. a maloletým P. tak, že v týždni, ktorý je čo do poradia v roku násobkom čísla dva, no zároveň nie je násobkom čísla štyri dôjde k odovzdaniu a prevzatíu mal. detí v mieste bydliska matky (od piatku od 12.00 hod do nedele do 18.00 hod), zatiaľ čo v týždni, ktorý je čo do poradia v roku násobkom čísla štyri (od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod.) sa odovzdanie a prevzatíu mal. detí uskutoční v mieste bydliska otca. Predmetná úprava neplatí počas mesiaca august toho ktorého roku.

2. Počas veľkonočných sviatkov stretávanie otca s mal. deťmi Q. stanovil v rozsahu každý nepárny rok od piatku od 11.00 hod. do pondelka do 18.00 hod., pričom k odovzdaniu a prevzatíu mal. detí dôjde v piatok v mieste bydliska otca a v pondelok v mieste bydliska matky.

3. Ďalej vymedzil úpravu styku pre obdobie vianočných sviatkov osobitne pre nepárny rok a to od 23.12. od 12.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. s odovzdaním a prevzatím detí dňa 23.12. v mieste bydliska otca a dňa 26.12. v mieste bydliska matky a osobitne pre párny rok v čase od 29.12. od 11.00 hod. do 01.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod. pri odovzdaní a prevzatí mal. detí dňa 29.12. v mieste bydliska otca a dňa 01.01. v mieste bydliska matky.

4. Napokon súd prvej inštancie určil, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. deťmi Q. každý rok od 01.07. od 11.00 hod. do 14.07. do 18.00 hod.. K odovzdaniu a prevzatíu mal. detí dôjde dňa 01.07. v mieste bydliska otca a dňa 14.07. v mieste bydliska matky.

5. Nadväzne okresný súd upravil súvisiace práva a povinnosti pre riadny výkon práva styku tak, že matke uložil povinnosť mal. deti na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ich otcovi v mieste, ktoré je v tomto rozsudku určené ako miesto odovzdania a prevzatia. Zároveň vyslovil povinnosť otca vrátiť mal. deti matke v mieste, ktoré je v tomto rozsudku určené ako miesto odovzdania a prevzatia mal. detí.

6.Samostatným výrokom súd prvej inštancie vyslovil zmenu rozsudku Okresného súdu Žilina, č.k. 15P/125/2012-291, zo dňa 04.12.2012, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline, č.k. 5CoP/16/2013-344, zo dňa 16.04.2013 ako pôvodnej úpravy styku otca s maloletými deťmi

7.O trovách konania okresný súd rozhodol s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že právo na ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

8.Primárne súd prvej inštancie konštatoval, že otcovi sa dňa 8.2.2014 narodila dcéra O. Q.. V tejto spojitosti považoval za prirodzené, že otec sa chce venovať aj maloletej O. a to pri zachovaní čo najväčšieho rozsahu styku s maloletou A. a maloletým P.. Súčasne je však za danej situácie časovo náročné skábiť pracovné povinnosti a starostlivosť o maloletú O. s pravidelnými cestami do Žiliny, kde si má prevziať deti od matky. Z tohto dôvodu považoval za spravodlivé, aby časť ciest realizovala aj matka. V rámci poslednej úpravy stretávania - rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 15P/125/2012-291 zo dňa 4.12.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k. 5CoP/16/2013-344 zo dňa 16.4.2013 - bolo totiž miesto preberania a odovzdávania maloletých detí určené v mieste ich bydliska, resp. bydliska matky v N., pričom súd vychádzal aj z toho, že v danom období otec detí pravidelne cestoval aj na D. k svojim rodičom, keď tieto cesty spojil s prevzatím maloletých detí. Vzhľadom na vzniknutú situáciu aktuálne otec kontaktuje deti len raz mesačne, hoci deti majú s otcom vytvorený dobrý vzťah. Na základe toho okresný súd zdôraznil, že prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní je záujem maloletých detí, ktorému (záujmu) zodpovedá, aby sa deti s otcom stretávali v najširšom možnom rozsahu, z ktorého dôvodu považoval požiadavku otca na zmenu v podobe vyslovenia povinnosti matky priviesť otcovi v určitom časovo rámci deti do miesta jeho bydliska za dôvodnú. Takto totiž bude mať otec možnosť jednak riadne si plniť pracovné povinnosti, aby naďalej finančne zabezpečil maloleté deti a jednak bude mať dostatok času venovať sa deťom, aby sa ich vzťah ďalej rozvíjal. Matka bude musieť z tohto dôvodu strpieť aj prípadne nepohodlie spojené s odovzdávaním detí v bydlisku otca.

9.Podľa okresného súdu neobstojí tvrdenie matky, že deti sú z cesty do Bratislavy unavené, nakoľko či ich príde zobrať otec alebo ich privezie matka, musia absolvovať rovnakú cestu. Je následne na matke, či pôjde osobným motorovým vozidlom alebo vlakom, pričom istým spôsobom je cesta vlakom pre matku menej náročná, nemusí sa sústreďovať na cestu, deti sa môžu po vlaku poprechádzať a pod. Výber dopravy preto ponechal plne na matke, ktorá vie zväžiť, aké cestovanie bude pre deti menej náročné. Dodal, že otec pre prípad meškania vlaku bude akceptovať neskoršie odovzdanie detí.

10.Vo vzťahu k argumentácii o mimoškolských aktivitách - krúžkoch detí súd prvej inštancie konštatoval, že, je dobré, pokiaľ deti rozvíjajú svoje zručnosti, avšak pri výbere konkrétnych krúžkov by mala matka prihliadať aj na tú skutočnosť, že otec má právo na styk s maloletými deťmi, a preto by účasť na týchto krúžkoch nemala zasahovať do času, kedy majú byť deti s otcom.

11.Pri aplikácii § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine okresný súd uzavrel, že porovnaním pomerov v čase poslednej úpravy styku otca s maloletými deťmi s aktuálnym stavom došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje vyslovenú zmenu doterajšej úpravy styku detí s otcom.

12.Záverom apeloval na obidvoch rodičov, aby sa snažili prekonať osobné výhrady voči druhému z rodičov v najlepšíšom záujme maloletých detí.

13.Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka maloletých detí a domáhala sa zmeny napadnutého rozhodnutia v podobe ponechania predchádzajúcej úpravy stretávania otca s maloletými deťmi. Namietala, že na strane otca nedošlo k tak podstatnej zmene pomerov, pre ktorú bolo nevyhnutné pôvodne upravený harmonogram styku otca s maloletými deťmi meniť, navyše deti si už na neho zvykli a vyhovuje im. V danej spojitosti zdôraznila, otec sa predsa sám rozhodol založiť si novú rodinu, pričom musel počítať s tým, že práva a povinnosti vo vzťahu k deťom z prvého manželstva mu ostanú zachované. S poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline a Banskej Bystrici argumentovala, že pokiaľ narodenie dieťaťa novej rodine nemá vplyv na zmenu vyživovacej povinnosti a teda sa nepovažuje za okolnosť svedčiacu o trvalej zmene pomerov na strane povinného, analogicky ani v prípade realizácie práva styku nie je možné uvažovať, že nastala podstatná zmena pomerov na strane otca vo vzťahu k výkonu styku pre narodenie jeho ďalšieho dieťaťa. Ďalej odvolateľka akcentovala, že výkon styku s dieťaťom nie je povinnosťou rodiča, ale jeho právom. Je pritom pravidlom odovzdávanie a preberanie dieťaťa v mieste trvalého pobytu maloletých detí, kedy deti opúšťajú miesto svojho trvalého pobytu pripravené na výkon styku s oprávneným rodičom, t.j. majú pripravenú obuv, oblečenie, školské pomôcky, lieky. Z tohto pohľadu nie je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa po uskutočnení vyučovania

so všetkou výbavou presúval trolejbusmi po Žiline, ďalej 3 hodiny vlakom do Bratislavy a následne trolejbusmi v Bratislave až do miesta trvalého pobytu otca. S prihliadnutím na vek detí je zrejmé, že tieto sú po takejto ceste značne vyčerpané. Okrem toho sa cez víkend musia pripravovať na pondelňajšie vyučovanie a ak otec s nimi nerealizuje túto prípravu, čo sa už viackrát stalo, musí sa s nimi matka učiť vo vlaku alebo po príchode domov, čo je po niekoľkohodinovom cestovaní náročné. Podľa odvolateľky bol doteraz upravený styk pre maloleté deti určite vhodnejší a oveľa viac v ich prospech. Pokiaľ otec detí vyzdvihol aj s vecami a odviezol k sebe a následne priviezol naspäť, išlo o oveľa rýchlejší a pohodlnejší spôsob. Okrem toho by malo byť zabezpečené právo maloletých detí vyjadriť sa k uvedenému minimálne pred kolíznou opatrovníčkou.

14. Ďalej odvolateľka upozornila, že nie je schopná zabezpečiť iný spôsob dopravy ako vlakom, nakoľko nie je vlastníčkou motorového vozidla, toto by si musela neustále požičiavať a ani technický stav auta nie je taký, aby sa ním dali realizovať pravidelné cesty do Bratislavy. Aktuálne tiež nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby si zakúpila motorové vozidlo a súčasne financovala nákladné cestovanie na trase Žilina-Bratislava a späť. Deklarovaný prístup otca, že bude akceptovať meškanie vlaku nemá nič spoločné s právnou istotou, nakoľko nie je záväzný a nebráni otcovi v šikanóznom výkone práva pri preberaní detí v časovo definovanom výroku rozsudku. Neobstojí tiež argument otca o nadštandardnom výživnom, nakoľko toto slúži výlučne na uspokojenie životných potrieb maloletých detí a zodpovedá majetkovým a finančným pomerom otca.

15. Taktiež matka detí namietala záver okresného súdu, že záujmová činnosť detí nesmie byť uskutočňovaná na úkor realizácie styku s otcom. Podľa nej súd nezohľadnil záujem maloletých detí, ktoré sú nastavené na istej úrovni rozvoja v rámci jednotlivých aktivít a je potrebné prihliadnuť aj ich vôľu vo výbere a túžbe realizovať záujmové aktivity v širšom rozsahu. Poukázala i na poruchu pozornosti, ktorou trpí A. a z ktorého dôvodu si príprava na vyučovanie s ňou vyžaduje oveľa viac času. Nemožno tiež predvídať rozvrh pre ďalší školský rok. V danej spojitosti dodala, že niektoré cesty do Bratislavy a späť k otcovi realizovala napriek tomu, že deti sa rozhodli uprednostniť iné aktivity, čo mu aj telefonicky oznámili, napriek tomu však otec trval na realizácii styku v termíne podľa rozsudku.

16. V písomnom vyjadrení k odvolaniu otec maloletých detí žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že napadnutý rozsudok v zákonom požadovanej miere premietol právny názor odvolacieho súdu prezentovaný v uznesení č.k. 10CoP/78/2015-740. Nesúhlasil s argumentáciou matky o tom, že doterajšia úprava styku je pre maloleté deti vhodnejšia. V tejto spojitosti argumentoval, že deti sa pri každom stretnutí s ním dotazujú, prečo už musia ísť domov, prečo nemôžu s otcom tráviť viac času a zároveň majú pekný vzťah z nevlastnou sestrou O.. Zdôraznil, že v konaní je relevantným spôsobom preukázané, že v súčasnosti nie je z jeho strany objektívne možné, aby každý druhý týždeň realizoval dve cesty na trase Žilina-Bratislava. Ak matka detí zrealizuje každý štvrtý týždeň cestu s deťmi do Bratislavy, tak navrhovateľ sa bude môcť s deťmi stretnúť 2x do mesiaca, čo je jednoznačne v záujme maloletých detí. Pokiaľ odvolateľka argumentuje, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov, poukázal na právny názor Krajského súdu v Žiline. Pripomenul, že matka detí je už 11 rokov dobrovoľne nezamestnaná, nikde nepracuje, čiže finančné potreby maloletých detí pokrýva výlučne otec detí. Narodenie ďalšieho potomka je pritom jednoznačnou zmenou pomerov, ktorá ovplyvňuje nielen časovú, ale aj finančnú stránku veci. Zároveň na poslednom pojednávaní predložil podklady k zdravotným problémom dcéry O., ktorú v mesiaci september 2016 čaká hospitalizácia, operácia a následná dlhodobá rekonvalescencia, ktorá si vyžaduje i zvýšenú časovú starostlivosť otca.

17. Vo vzťahu k argumentácii matky o tom, že nevlastní auto, ani finančné prostriedky, otec namietal, že na adrese trvalého pobytu matky sú prihlásené tri automobily, z toho dve evidované na matku matky a jedno na ich rodinnú firmu. Matka preto nemá problém ktorékoľvek auto použiť. Poukázal na skutočnosť, že ešte pred tromi rokmi na súde tvrdila, že nevie šoférovať a potom, čo on na súde predložil dôkaz - fotografiu šoférovania, zmenila svoje tvrdenie tak, že má staré auto. Podľa otca je zaujímavé, že matka denne autom vozí deti do aj zo školy, autom cestujú po Slovensku, aj po zahraničí. Pri každom preberaní detí v Žiline deti presadajú z auta matky do auta otca. Aj v čase rozvodového konania mala auto v Bratislave, dokonca sama šoférovala do Viedne na letisko po brata. Okrem toho matka detí vlastní 3,5 izbový byt v W., v W. býva aj jej teta, u ktorej prespávala 6 rokov počas štúdia na vysokej škole, resp. brat matky má v W. prenajatý byt na príležitostné cesty na Slovensko, čiže matka nemá problém s prespaním pri cestách do Bratislavy. Deti taktiež otcovi prezentovali, že pri leteckých cestách na dovolenky vždy cestujú autom zo Žiliny do Bratislavy a následne v byte prespia.

18. Za zavádzajúce otec detí označil tvrdenie matky o vyčerpanosti detí z dôvodu cestovania, nakoľko sama v konaní jednoznačne preukázala, že chodí na výlety s deťmi nielen po Európe, ale aj do Ázie a Afriky. Pokiaľ nie je pre deti náročné cestovať niekoľkokrát na dovolenky, často časovo veľmi

náročné, napr. Tanzánia, Kazachstan, Zanzibar, tak cesta zo Žiliny do Bratislavy je v porovnaní s takýmito cestami zanedbateľná. Dal do pozornosti, že za posledné dva roky dobrovoľne nezamestnaná matka absolvovala množstvo dovolení v zahraničí, okrem spomenutých aj Alpy, Turecko, Švajčiarsko, Holandsko, Rakúsko, Česká republika. Navyše je dobrovoľne nezamestnaná matka celý deň doma, má teda dostatok času pripraviť deťom veci a priniesť ich až po vyučovaní cestou na stanicu, čím deti nijako nezaťažujú. Po príchode do Bratislavy deti majú vždy chrbit len ruksaky zo školy, do ktorých majú vložené tepláky, tričko a papuče. Drogeriu majú deti u otca. Cesta deťom na železničnú stanicu zo základnej školy trvá 10 minút, cesta vlakom Žilina-Bratislava od 2 hodiny a 5 minút do 2 hodiny a 40 minút. Jarovce sú súčasťou mestskej časti Petržalka, kde jazdí štandardná MHD autobusy a nie trolejbusy. Matku v minulosti nikdy nekritizoval za neskoršie odovzdanie detí z dôvodu meškania vlaku, je to okolnosť, ktorá je merateľná na stránkach Železníc SR on-line. Zároveň upozornil, že deti budú mať 10 a 7 rokov, čiže sú už veľké a s cestovaním nijaký problém. Vlak je pre deti lepší, môžu sa aj poprechádzať, navyše cestovné pre deti je bezplatné. Podotkol, že s matkou matky deti pravidelne cestujú vlakom do Brna, jej rodného mesta. Taktiež v apríli 2016 absolvovali deti cestu vlakom aj s matkou na trase Žilina-Praha kvôli rodinnej oslave.

19. Otec detí sa nestotožnil ani s tvrdeniami o príprave detí do školy u otca. Po každom stretnutí s deťmi totiž otec vyhotovuje písomný záznam, kde zhrnie čo s deťmi robil a ako sa pripravovali do školy. Má prístup na elektronickú žiacku knižku detí a pravidelne komunikuje emailom s triednymi učiteľkami detí. Navyše, vzhľadom k nedostatočným znalostiam matky pri práci s výpočtovou technikou výlučne on učí deti prácu s výpočtovou technikou, bez ktorej sa v budúcnosti môžu uplatniť len veľmi ťažko, čo sa prejavilo na vysvedčení v známke 1 z predmetu informatika. Naopak, už sa viac krát stalo, že chcel robiť s dcérou úlohu z geometrie, pričom matka jej napríklad nepribalila geometrické potreby.

20. Ako špekulatívne vyhodnotil tvrdenie matky o rozvrhu hodín a mimoškolských aktivitách. Predložil rozvrh aj vyšších ročníkov ZŠ a mal za logické, že nijaká škola nedá žiakom v piatok 7 hodín, väčšinou končia vyučovanie štvrtou hodinou o 11.25 hod., prípadne vyšší stupeň o 12.20 hod. Podozrivým podľa otca je, že deti práve ten piatok, keď majú ísť za otcom, musia ísť na plavecký krúžok, hoci dcéra chodí na plávanie štandardne v rámci školského vyučovania, tak ako ostatné deti. Podľa otca si matka neuvedomuje, že pre zdravý citový a psychický vývoj detí je pravidelný kontakt s otcom pre deti dôležitý a mal by byť na prvom mieste. Pokiaľ matka tvrdí, že malo byť zabezpečené právo maloletých detí vyjadriť sa pred kolíznou opatrovníčkou, uviedol, že v priebehu celých troch rokov, kedy prebieha konanie na Okresnom súde Žilina, matka nikdy súd nenavrhol, aby sa deti vyjadřili.

21. Napokon, pokiaľ matka tvrdí, že vykonala len 3 cesty do Bratislavy, otec uviedol, že od 20.10.2015 bolo uskutočnených 9 stretnutí otca s deťmi, z toho 5 ciest zrealizovala matka, všetky z dôvodu jej požiadavky na výmenu termínu. V mesiaci júl 2016 odporkyňa deti na jej žiadosť neodovzdala v Žiline, ale v Ružomberku, kde ich doviezla z ich chaty autom. Za takmer 2 roky zrealizovala matka celkovo 11 ciest s deťmi za otcom do Bratislavy, z čoho je zjavné, že nemá problém realizovať cestu autom, cestu vlakom začne špekulatívne realizovať až v čase súdnych konaní. Dodal, že pri rozvoze manželstva v roku 2010 sa v rámci úpravy rodičovských práv dohodli, že matka bude realizovať pol cesty s deťmi na trase Bratislava - Žilina, za čo otec reciprocitne navrhol nadštandardné výživné v sume 750 eur. Následne matka prestala čas dohody, pričom suma výživného ostala dodnes.

22. Vo vyjadrení k vyjadreniu otca matka zopakovala, že doterajšia úprava styku je pre deti najvhodnejšia, čo musí ona ako osoba, ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti, najlepšie posúdiť. Pokiaľ otec tvrdí, že na zisťovanie názoru detí je špekulatívnym návrhom matky, vzniká tu pochybnosť, či on je vôbec schopný názor detí vypočúť a akceptovať.

23. Vo vzťahu k výpisom z emailov, ktoré otec predložil vo svojom vyjadrení, uviedla, že ide o subjektívne tvrdenia otca. Neupiera totiž otcovi právo na styk s deťmi, nakoľko sama považuje miesto otca vo výchove a starostlivosti o maloleté deti za dôležité. Uvedené možno odvodiť aj z jej ústretového správania k poskytovaniu a presúvaniu termínov určených na styk s otcom. K dobrovoľnosti stretávania sa detí s otcom uvádza, že ak by deti chodili radi k otcovi, nemusel by mi napísať výhravný email v tom zmysle, že ak A. k nemu nepríde, stratí otca. Za účelom realizácie styku otec vždy deťom sľubuje určité výhody.

24. Hoci otec priložil k svojmu vyjadreniu aj rozvrh hodín maloletých, nezohľadnil záujmovú činnosť maloletých detí, ktorá je pre ich vzdelanie mimoriadne dôležitá a je podstatné, aby si uvedomil, že deti samé túžia realizovať sa nielen v rámci školy a vyučovania, ale aj v rámci mimoškolských aktivít. Deti sú aktuálne súčasťou folklórneho súboru Lieska A, to znamená, že majú aj každý mesiac od piatku do soboty cca 11:00 hod. sústredenie v rámci Centra voľného času. Vzhľadom na zvyšujúcu sa frekvenciu aktivít folklórneho súboru budú mať viac vystúpení. Presne to odhadnúť nevie. V piatok okrem

spomínaného plávania majú deti aj šachový krúžok, čo je dôležité vzhľadom na ich logické myslenie a uvažovanie. Plavecký kurz nie je dostatočný a keby deti nechodili ešte zvlášť do kurzu, tak by maloletý P. nevedel plávať a A. by nedosahovala také výsledky.

25. Rovnako otec nebral zreteľ na skutočnosť, že deti sú po celom týždni unavené a ešte musia cestovať komplikovaným spôsobom s mnohými prestupmi do Bratislavy, pričom sám by mohol poznať, že pre deti je oveľa vhodnejšie, ak pre ne príde autom do miesta trvalého pobytu. Zotrvála preto na tom, že cestovanie v rámci školského roka je náročné a vyčerpávajúce a nie je možné porovnávať príležitostné cestovanie na dovolenky s pravidelným cestovaním počas školského roka. Po uskutočnení vyučovania deti nemajú možnosť si poriadne oddýchnuť a hneď treba cestovať za otcom do Bratislavy. Zvlášť po návrate domov v nedeľu bude ohrozená schopnosť detí venovať sa ešte školskej príprave.

26. K doprave a cestovaniu detí tiež uviedla, že auto, ktoré používa výhradne na krátke cesty po Žiline má 19 rokov. Firemné auto nemôže používať na bežnú prepravu bez určenia účelu cesty na súkromné účely. Pokiaľ ide o cestovanie vlakom, otec nikdy s deťmi necestoval vlakom, takže nechápe, ako sa on k tomuto vie vyjadrovať. Problém je udržať ich aj na trase zo Žiliny na Liptov, nakoľko nie je jednoduché ustrážiť vo vlaku dve aktívne deti. Deti nechodia k otcovi iba s aktovkami, vždy si berú veci na oblečenie a učebnice a školské pomôcky, niekedy aj hračky. Presun s deťmi a taškami do Jaroviec z vlakovej stanice nie je jednoduchý, je potrebné sa presúvať na zastávky, čo niekedy trvá aj hodinu. K možnosti ubytovania a prespávania v Bratislave uviedla, že jej brat nemá žiaden prenajatý byt, ale ide o izbu, kde sa brat zdržuje predovšetkým cez víkendy s priateľkou. Ona byt v Bratislave vlastní, ale ho prenajíma, preto je pochopiteľné, že nemôže ho nemôže využívať. Žiadnu tetu v Bratislave nemá.

27. Pokiaľ ide o výšku výživného, navrhol ju sám otec, pričom ona sa naplno venuje výchove detí a starostlivosti o ne, čo je rovnako oceneľné a dôležité ako plnenie výživného peňažnou formou.

28. V nadväznom/dalšom vyjadrení otec zopakoval, že pri rozvoze manželstva navrhol nadštandardné výživné s tým, že matka sa zaviazala realizovať každé dva týždne pol cesty na trase Bratislava - Žilina. Doplnil, že po 3 mesiacoch odmietla realizovať cesty, začala brániť otcovi v kontakte s deťmi, k čomu využila klamstvá a nepravdy, napr. v podobe tvrdenia, že upozornila otca, že došlo k intímnym prejavom neprimeraným veku detí. Za protirečivé označil stanovisko matky, že dcéra nedostala žiadne darčeky, keď následne hovorí, že otec detí si kupuje darčekmi. Matka sa v priebehu 6 rokov od rozvodu manželstva snaží manipulovať maloleté deti, napr. v podobe tvrdenia, že manželka otca je zlá teta, že otec sa bude novej dcére venovať viac ako im, resp. že ich bude mať viac rád, ako ich. Nahovorila im, že keď budú mať 18 rokov, budú sa musieť rozhodnúť s kým budú bývať, s otcom, či matkou. Nakoľko popísané konanie nepovažuje za prospešné pre psychický vývoj maloletých detí, urobil niekoľko oznámení na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina. Sú víkendy s deťmi, keď otec vidí na dcéru, že je matkou poštovaná a sú víkendy, keď je dcéra úplne bez problémov. Syn ešte nie je pod takým silným vplyvom matky.

29. Následne matka vo vyjadrení zo dňa 21.11.2016 uviedla, že podnety otca na ÚPSVaR sú nielen nelegitímne, ale aj neopodstatnené, keď sa nezakladajú na pravde, výsledkom čoho je aj „nečinnosť“ úradu v tomto smere. ÚPSVaR totiž nenakladá s podnetmi otca detí, preto že nie je žiadny dôvod k ich riešeniu. Svoje povinnosti týkajúce sa starostlivosti o deti si totiž plní maximálne zodpovedne a riadne. Rovnako sa snaží, aby sa termíny stretávania sa otca s deťmi realizovali, pričom mnohé z termínov otec z vlastnej vôle ani nevyužíva. Deti už majú dostatočnú rozumovú vôľu a vyspelosť, aby boli schopné reprodukovať vlastných pocitov a túžob a aby sa rozhodovali aj o využití svojho voľného času, pričom matka má za to, že otec uvedenú nerešpektuje, nakoľko nerešpektuje deti ako osobnosti, ale iba ako niečo. Práve mimoškolské aktivity podporujú zrenie maloletej, jej nervového systému a tým školskú úspešnosť z dôvodu poruchy jej pozornosti. Dokonca, keď maloletá odmietla návštevu otca z dôvodu zaujímavejšieho programu, ktorý vyplýva z mimoškolských aktivít, sama sa ju snažila presvedčiť, aby uprednostnila návštevu otca. On však náhradný termín odmietal. Dodala, že otec ju neustále hrubo osočuje a útočí.

30. Odvolateľka zdôraznila, že je v možnostiach a schopnostiach otca jednoznačne realizovať cestu do Žiliny a späť vlastným autom. Pokiaľ otec chce využiť svoje právo, musí uvedenému prispôbiť plnenie svojich povinností, či realizáciu ostatných odlišných práv. Namietala, že ak ona pôjde pre deti do miesta bydliska otca, príchod vlaku z Bratislavy do Žiliny a ich následná doprava do miesta bydliska znamená príchod o cca 19. 45 až 20.00 hod. Keď ich priváža otec, prichádzajú v nedeľu od 14.00 hod. V tom vidí rozhodnutie v neprospech detí.

31. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (7 CMP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 2 CMP) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

32. Je nesprávnym tvrdenie odvolateľky, že narodenie dieťaťa nemôže byť posudzované/hodnotené ako relevantná zmena pomerov pre účely zmeny rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach k maloletým deťom. Práve naopak, v aplikačnej praxi odvolacieho súdu ako i iných súdov Slovenskej republiky ide o jeden z typických dôvodov (popri zdravotných dôvodoch a zmene príjmovej situácie) opodstatňujúcich zmenu doterajšej úpravy, pochopiteľne v závislosti od konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu. Uvedené platí predovšetkým vo vzťahu k výške vyživovacej povinnosti (t.j. pribudnutie ďalšej vyživovacej povinnosti výživou povinnej osobe je akceptovaný dôvod úpravy/zníženia výživného), niet však žiadneho racionálneho dôvodu - sama odvolateľka žiadny konkrétny ani nepomenúva - nevyhodnotiť tak zásadnú skutočnosť/udalosť ako je narodenie dieťaťa za kvalifikovanú zmenu osobných pomerov na strane otca. Zabezpečenie všestrannej starostlivosti o (novorodené) dieťa totiž, mimo rámca rozumnej pochybnosti, predstavuje (okrem finančných nákladov prejavujúcich sa v spomínanej oblasti možnej zmeny skoršej vyživovacej povinnosti) výrazné časové nároky (odvolateľke, ktorá z dôvodu plnohodnotného venovania sa deťom upustila od výkonu zamestnania/povolania, by tento fakt mal byť známy), odhliadnuc od osobitných zdravotných problémov dieťaťa, na ktoré poukázal otec (ktorá okolnosť ešte viac podčiarkuje opodstatnenosť tohto záveru). Zavádzajúcou a bezpredmetnou je v tejto spojitosti argumentácia matky, že sám otec sa rozhodol si založiť rodinu a mal si byť vedomý, že doterajšie rodičovské práva a povinnosti mu ostávajú zachované. Vyššie vyslovený záver totiž nemá žiadny vplyv na existenciu/trvanie rodičovských práv a povinností, v súlade s relevantnou právnou úpravou a logicky „len“ reflektuje kvalifikovanú zmenu pomerov na strane otca existujúcich v čase predchádzajúcej úpravy dotknutých rodičovských práv. Založenie si rodiny po rozvoze manželstva je slobodným rozhodnutím otca, ktorého prekážkou nie je (nemôže byť) existencia iných/skorších rodičovských práv/povinností. Práve posúdenie takýchto (v rámci neurčitej množiny ďalších) okolností je zmyslom aplikovaného inštitútu zmeny súdneho rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností (clausula rebus sic stantibus) ako výnimke z nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí.

33. Možno preto uzavrieť, že určujúca úvaha súdu prvej inštancie o danosti relevantnej zmeny pomerov - v podobe narodenia dieťaťa otcovi - je v kontexte ďalších skutkových okolností súdnej veci (vzdialenosť bydliska otca od bydliska matky, vek detí, dopravné spojenie, vzťah detí k maloletej O., situácia matky, ktorá je dlhodobo dobrovoľne nezamestnaná a venuje sa deťom ako i pracovná vyťaženosť otca umožňujúca uhrádzať dohodnuté výživné) z pohľadu úpravy styku opodstatnená/náležitá a poskytuje legitimitu pre zmenu úpravy styku, tak ako ju vyslovil okresný súd, t.j. s povinnosťou matky v stanovenom časovom rámci dovieť deti do miesta bydliska otca mal. detí (niet zároveň zákonnej prekážky pre takto zvolenú úpravu, hoci nie je „pravidlom“, ako správne konštatuje matka), ako to v konečnom dôsledku v minulosti už i realizovala.

34. Následne sa krajský súd stotožnil aj so záverom okresného súdu, ktorý nepriznal relevanciu obrane matky v podobe tvrdenia o vyčerpanosti maloletých detí z vykonaných ciest. Až absurdne vyznieva opísané tvrdenie odvolateľky v kontexte opisu/výpočtu (matkou nespochybného) zahraničných (vrátane exotických) destinácií, ktoré deti v nedávnom/poslednom časovom období s matkou absolvovali a ktoré nepochybne museli byť pre ne výrazne vyčerpávajúcejšie (tu odvolateľka paradoxne nehovorí o ťažkostiach s udrжанím pozornosti detí počas prepravy, hoci ide o rádovo dlhšie časové úseky). Pri zohľadnení určujúceho hľadiska/významu výkonu styku otca s deťmi, t.j. realizácie základného rodičovského práva na kontakt s dieťaťom a na rozvoj vzájomných vzťahov rodiča a dieťaťa - v porovnaní s cieľom/významom dovolenky - nemožno dospieť k inému záveru, než o zjavne nevyváženom pohľade/prístupe k uvedeným skutočnostiam. Odhliadnuc od nespochybniteľne menšej náročnosti prepravy medzi Žilinou a Bratislavou (než medzi Žilinou a napr. Kazachstanom alebo Tanzániou !!!) je totiž na stretávaní detí s otcom - a s tým spojenou určitou mierou náročnosti presunu pre deti - zákonom predvídaný „záujem“ v podobe realizácie rodičovského vzťahu. Inými slovami, opísaný záujem/účel dáva legitimitu „únave/ťažkostiam“ súvisiacim s predmetným presunom detí (vlakom, ak matka spochybňuje svoju spôsobilosť zabezpečiť dopravu autom, hoci ich takýmto spôsobom vozí minimálne do školy).

35. Obdobný záver platí i vo vzťahu k sporným mimoškolským aktivitám v piatok poobede (t.j. v čase cesty k otcovi). Pokiaľ matka skutočne (nie len formálne) uznáva význam/úlohu otca v živote svojich detí, je jej zotrúvanie na prednosti „zdokonaľovacieho“ plaveckého kurzu (prípadne šachového kurzu) pred pobytom u otca nepochopiteľná. Krajský súd vyslovuje pochybnosť o obave matky, či sa deti bez dodatočného kurzu naučia „plnohodnotne“ plávať a záverom len upriamuje pozornosť odvolateľky na posúdenie/porovnanie (podľa súdu jednoznačné) významu dvoch skutočností (z pohľadu budúceho života detí), ktoré „sú v hre“, a to „zlepšenie plávania“ a „vzťah k svojmu otcovi/rodičovi“.

36. Pokiaľ ide o zabezpečenie prípravy detí na vyučovanie na ďalší deň po víkende otcom, je len otázkou vzájomnej komunikácie medzi rodičmi, na potrebu ktorej - v záujem detí - náležite apeloval už súd prvej inštancie. Ak teda obaja rodičia - ako sami neustále deklarujú - sledujú primárne záujem svojich detí, nebude pre nich problém odsunúť vzájomnú animozitu a konštruktívne sa sústrediť na to, čo je pre deti dôležité.

37. Na základe opísaných úvah odvolací súd pristúpil k potvrdeniu napadnutého rozsudku. Správnym je i závislý výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie.

38. Výrok o trovách odvolacieho konania vychádza z § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSp a § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov.

39. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.